

KVARNSTUGAN GAMLA under Långö, FoF

170

MJÖLNARE

och åbor under tiden kvarnen låg på Långö by, norr om fallet

1571 Assar

1612-1636 Bo och hustrun Karin. Bo var kyrkans sexman 1612 och förmodligen en god bit in på 1620-talet, nämndeman på 1610- och 1620-talen. Han avled 1636

Hans bomärke 1616 1617-1618

1643-1645 Bengt Jönsson och hustrun Marit Bengtsdotter Vid tinget 23/10 1643 fälldes Bengt i Långö kvarn att böta 3 D för ekehygge

1651-1660 Sven Bengtsson och hustrun Kerstin Erlandsdtr Sven bör rimligen vara son till företräddaren. Han var mer än vänligt osams med sin hustru och beskyllde henne t o m - fast utan resultat - att befatta sig med trolldomssaker

Den 16/8 1655 drog Sven i Långö kvarn sin äkta hustru Kerstin Erlandsdotter inför rätta i misstanke för sin legodräng Peter Andersson, det han dock med inget skäl kunde bevisa. Han beskyllde henne även för att ha lagt knutor i skon och sytt klutar i hans kläder, varuti skolat vara inlagda trolldomssaker, vilket han inte heller kunde bevisa. Sven förmenas vara sjuk och yr i huvudet

Vid nästa ting den 15/11 utfäste Kerstin 12 dannekvinnors ed, att hon intet haft att göra med de beskyllningar, som hennes man utsatt henne för. Hennes edkvinnor voro: Karin i Mobo, Brita på Västra Hult, Marit på Fiskarebo, annor Marit på Fiskarebo, Ingrid i Germesboda, Sissela i Rössved, Brita i Byhult, Ingrid i Östra Hult, Elin i Nydala, Ingrid i Boestad, Anna i Ringås och själva tolfte

Därmed skulle saken vara avgjord, men vid tinget 8/6 1657 talade Sven Smed mot sin hustru igen. Han protesterade mot de kvinnors oförvitlighet, som hade gått eden med Kerstin. Särskilt vände

han sig mot att hustru Brita i Byhult skulle vara vittnesgill. Hon hade tidigare tre år gått på skogen med en fredlös man, Hemming i Byhult. Sven förklarade sig vidare icke vara villig att fortsätta äktenskapet med Kerstin. Hustru Kerstin föregav, att drängen Peter Anderssons fästmö, Ingeborg Nilsdotter i Snörebo, var orsak till oenigheten.

Vid tinget 30/5 1659 var trätan ånyo före. Sven bodde då i Gisabo kvarn och Kerstin bodde i Ringås.

Sven protesterade mot hustruns lagkynne, som var hennes bröders hustrur.

Kerstin förklarade, att hon misstänkte Sven för lägersmål med kvinnor i grannskapet

15/6 1660 behandlades det mål, där hustrun Kerstin i Långö hade befriat sig för förtal med 12 kvinnors ed, varefter hennes man kvält domen. De kvinnor, som gått eden med Kerstin, besvärade sig nu, att Sven brukar elak mun på dem, då de gå till kyrkan. Ärendet remitterades till prosteting

5/3 1656 klagade Nils Månsson i Ringås, att Sven i Långö kvarn tredje dag jul slagit honom i skulderbladet med en kniv och ytterligare ett sår i vänster arm. Sven dömdes till böter 20 D. (Kan det möjligen finnas något samband därmed och med det förhållandet, att Svens hustru Kerstin 1659 hade hemvist i Ringås?)

30/5 1659 tilltalte Sven, då till hemvist i Gisabo, profossen Nils i Skaftnäs om lånta persedlar. Nils säger sig givit två guldringar till Sven, dem Sven givit bort till andra kvinnfolk

köptes kvarnen från Kronan av Peder Gudmundsson Strömberg till Nydala, enligt domboken 1/6 1674 och 15/10 1675

Per och Johanna

eller strax däromkring brann Långö kvarn. Den flyttades då över till södra sidan av fallet, och Långö utjord togs från Staveryd. Ägare av Nydala herrgård var då fru Karin Törnesköld

- 1675 21/6 klagade fru Karin Törneskölds fogde Anders Persson, att en bössa är för honom bortkommen i Långö kvarn och stämde Nilsas son Jonas, att han må fria sig med ed. Nils Jonsson gick eden med följande edmän: Sven Olofsson i Sandvik, Måns Månsson i Sjöstorp, Sven i Sjöstorp, Per Nilsson i Kullabo, Sven Jursson i Sjöstorp. Eden blev gången, och Anders Persson fälldes att böta 40 D för beskyllningen
- Det skapade osämja, när fogden inte vann målet, och vid tinget 13/10 1675 klagade han, att Nils Jonsson kallat Anders för tjuv. Anders Persson beropar sig på Anders Andersson i Långö kvarn. Nils fick böta 3 mark silvermynt, efter han rättade sina ord vid tinget
- 1679 inhyses: Sissela och Sara
- 1679-1694 Anders, som 1694 var änklings och fattig, dr Måns
- 1700-1707 Måns och hustrun, sonen Lars
- 1718-1728 Måns Johansson, sonen Johan, sonen Anders
- 1738 Vid tinget 26/5 1738 tilltalade änkan Kerstin Johansdotter i Svensbygd sin styvson Jonas Dahlgren i Långö kvarn om arv och kvarnlåtenkap efter hennes man Måns Johansson. Hon instämde även frälsefogden på Nydala, Jonas Berg, om lösören, t ex kvarnstenarna i kvarnen
- 1740 11/2 1740 förentes Jonas Dahlgren i Långö kvarn och Anders Andersson om kvarnredskapens nyttjande i kvarnen, att Dahlgren skall i ett för allt ge 6 D 2 sk
- 1637 Brita Andersdotter
- 1740 24/10 inför tinget upplystes, att Anders Anderssons i Långö kvarn svärfader var Nils Bengtsson i Skärvälla
- 1746 15/10 åtalades Anders Svensson i Långö kvarn för att ha flyttat ihop med sin legopiga Elin Månsdotter, innan de var trolovade

Anders, född 1722 och död före 1797 i Långö kvarnstuga
 Kerstin, född 1722 och död före 1797 i Långö kvarnstuga
 Sara, född 1745 i Långö kvarnstuga
 Måns 13/2 1753 " 82 till Mobo Ngd

Måns Persson, född 1745 i Bodaryd. Gift 1770 med
 Sara Andersdotter, född 1745 i Långö kvarnstuga
 Jonas, född 1772 i Bodaryd
 Peter 1775 i kvarnstugan Död före 1797
 Johan 1781 " Död 1802
 Stina 30/12 1784 "
 Lena 1791 " Död före 1805

1774 från Bodaryd och blev mjölnare efter svärfadern.
 1794 till Dala, där han köpte en fjärding

Nils Wilhelmsson, född 28/6 1767 i Fryele sn
 Lisbet Svensdotter, född 5/4 1777 i Voxtorps sn och död
 31/12 1820 i Långö Mellangård 2:2
 Stina Kajsa, född 29/8 1796 i Fryele kvarn
 Sara Lena 16/10 1798 i kvarnstugan
 Johanna 4/1 1800 "
 Vilhelm 29/3 1802 " 22 t Skärvälla
 Lisa 13/1 1805 " Död 27/3 1805
 Anna Lisa 16/3 1806 " Död 3/4 1806
 Anna Lisa 4/3 1807 "
 Maria 26/3 1810 " Död 8/4 1810
 Nils Peter 12/6 1811 "
 Anna Maja 29/3 1816 "

1796 från Fryele kvarn och blev mjölnare i Långö. 1819
 till Långö Mellangård 2:2, där han arrenderade en fjär-
 ding. 1822 till Forsheda sn

Lisbet intogs på Lasarettet i Jönköping 4/12 1820. Hon
 dog på lasarettet och begravs i Jönköping

Dottern Stina Kajsa gift 30/4 1815 med Peter Jonasson i
 Steningaryd. De bodde sist i Intäkt

Dottern Sara Lena konfirmerades 1816: utmärkt snäll

Dottern Johanna konfirmerades 1816: fick premium och det
 genom lottning, men delade med sig 1/3 till Kajsa på Ro-
 sendal och 1/3 till en annan. Gift i november 1819 med
 Peter Johannesson i Hättebo

Dottern Lisa blev förkvävd av modern i sömnen

Dottern Anna Lisa gift 23/12 1832 med Nils Sunesson i
 Lilla Hunnavik

Sonen Nils Peter flyttade 1827 till Moba. Gift 1/1 1835
 med Maja Katarina Svensdotter och flyttade 1835 till Habor-
 arp

Mattis Jönsson, född 3/2 1768 och död 20/8 1823 i Långö
 kvarnstuga. Gift 1799 med
 Lena Kajsa Svensdotter, född i mars 1779

Johannes	född 7/7	1800	i Tofteryds sn
Sven	24/11	1804	i Mörhult Död 24/7 1823
Kristina	30/9	1810	i Mölnarp 26 t Svenarum
Ingeborg Helena	23/9	1812	" 27 t Sjöbo
Eva Lisa	16/11	1814	" 30 t Svenarum
Anders	29/1	1817	" 34 t Staveryd
Maria Katarina	10/6	1822	i kvarnstugan

1819 från Tofteryds sn. Mattis hade haft 6 söner och 4 döttrar, varav 3 söner voro döda 1823. Kom tidigt utur föräldrarnas bröd. Tjänste 18 år. Bodde några år i Svenarum, därefter 18 år i Mölnarp i Tofteryd. Fick lung-sot för 2 år sedan av okänd orsak. Hans frånfälle var smärtande

Änkan och de tre yngsta barnen 1828 till Långö änkhuss. Sonen Sven avled i nervfeber

Johannes Mattisson, född 7/7 1800 i Tofteryds sn och död 7/11 1829 i kvarnstugan. Gift 26/12 1827 med Sara Lena Petersdotter, född 7/2 1805 i Långö Mellangård Inga Stina, född 1/10 1828 i kvarnstugan. Död 21/2 2

Johannes blev mjölnare 1823 efter fadern.

Sara Lena bodde vid giftermålet i Steningaryd. Återflytta de 1829 till Steningaryd

Dottern dog i mässling

Johannes Nilsson,	född 12/11	1787	i Voxtorps sn
Anna Petersdotter,	född	1785	i Dörarps sn
Anna	född 10/3	1813	i Gällaryds sn
Sara	21/10	1815	"
Sara Greta	13/9	1822	"
Märta Stina	19/1	1825	"
Inga Lisa	13/3	1827	i kvarnstugan

1826 från Gällaryds sn. 1830 till Gällaryds sn

Johan Peter Samuelsson, född 18/9 1812 i Vrigstads sn Gift 17/2 1833 med

Maja Stina Petersdotter, född 16/6 1812 i Rössved Eva Karolina, född 1/12 1834 i kvarnstugan

Var mjölnare 1830-1834

Abraham Persson, som sedan tog upp ett torp (nuvarande Långö 4:2) på Långö utjord, var mjölnare 1834-1838 och efterträddes av sin son

Jonas Magnus Abrahamsson, född 22/1 1811 på Fredriksberg
 Gift 12/8 1838 med
Maja Stina Petersdotter, född 21/7 1818 i Gåeryd
 Inga Kristina, född 14/7 1839 i kvarnstugan

Jonas blev mjölnare efter fadern 1838. 1841 till Timmerhult

Johannes Fast, född 18/6 1796 i Bringetofta sn
 Anna Katarina Magnusdotter, född 1797 i Bringetofta sn
 Johanna född 30/1 1823 i Bringetofta
 Anna Maria 23/2 1826 "
 Gustav Magnus 22/11 1828 "
 Nils Peter 5/11 1831 "
 Karl Johan 15/10 1835 "
 Klas Lorentz 11/4 1838 "
 Karl Johan 26/8 1842 i kvarnstugan
 Jonas Peter 9/5 1844 "

1842 från Hylletofta sn. 1847 till Svenarums sn
 Annas dotter Johanna flyttade 1842 till Hylletofta sn

Jöns Svensson i Fägerhult var mjölnare 1846-1855 och
 1866-1868. 1846-1855 bodde familjen i Långö men hade
 kvar sin gård i Fägerhult. 1863 flyttade de till Staveryd

Daniel Svensson, född 12/6 1822 i Rydaholms sn
 Ulrika Nikolaidotter, född 2/11 1824 i Östra Hult
 Karl Johan född 17/1 1854 i Långö Sgd
 Karolina Kristina 26/1 1856 i Gisabo kvarn
 Sven August 30/7 1857 "
 Emma Elise 17/10 1858 i kvarnstugan
 Klas Emanuel 20/3 1860 "

1857 från Gisabo kvarn och blev mjölnare här. 1861
 till Vrigstads sn
 Sonen Sven August avled 18/4 1860

Daniel Svensson bodde i gamla kvarnstugan, den som här
 nedan kallas 4:7. Den stugan blev sedan bostad för sågare
 vid Långö. Från 1922 blev den bostad för maskinist
 vid kraftverket. Den vanliga benämningen på stugan är
 nu Stenvalls.

Näste mjölnare, Karl Johan Jakobsson flyttade in i det
 stora hus, som flyttats till kvarntomten från Skaftnäs
 i och med att manufakturverket Carlström anlades 1843.
 När man nu talar om "Mjölnarstugan" eller "Kvarnstugan"
 avser man denna byggnad från Skaftnäs

STENWALLS eller Gamla mjölnarstugan

Långö 4:6

Sedan mjölnaren Daniel Svensson 1861 flyttat till Vrigstad, bodde mjölnarna i Nya Mjölnarstugan, den som tidigare använts som bostad för bl a smederna vid Carlström. Mjölnaren Karl Danielsson var först mjölnare men blev sedan sågare vid Långö. Då sköttes kvarnen ånyo, 1866-1868, av Jöns Svensson, som då bodde i Staveryd 1922 blev mjölnarstugan bostad för maskinisten vid kraftverket i Långö

Mjölnarstugan betraktades som 1/30 av Långö utjord

Karl Danielsson, född 9/10 1821 i Öjaby sn
 Ingrid Månsdotter, född 24/9 1820 i Gällaryds sn
 Kristina, född 4/4 1846 i Gällaryds sn
 Johan Magnus 8/12 1848 "
 Emma 18/4 1857 i Fryele sn
 Vilhelmina 21/2 1862 "

1861 från Fryele sn. Kom hit som mjölnare men blev
 1866 sågare vid Långö. 1867 till Vrigstads sn

Peter Magnus Jönsson, född 1/8 1812 i Skärvälla och
 död 13/11 1878 på Långö utjord. Gift 15/12 1860
 Maja Danielsdotter, född 15/10 1825 i Rumleborg och död
 29/1 1910 på Mariedal
 Frans Gustav, född 30/10 1862 på Bastö
 Peter Magnus hade i sitt tidigare äktenskap med Kajsa
 Nikolaidotter följande barn, som medföljde till Långö:
 Klas Johan född 18/2 1848 på Bastö Död 8/4 67
 Matilda Kristina 23/9 1852 " Död 22/4 91
 Karl August 20/11 1855 "

1869 från Bastö och blev sågare i Långö. Änkan flyttade
 1891 till Mariedal

Sonen Frans flyttade 1879 till Vrigstads sn

Sven Karlsson, född 19/8 1866 i Ringås
 Gift 18/3 1893 med
 Tilda Andersdotter, född 14/12 1868 på Bagghemmet
 Nanny, född 24/3 1894 på utjorden

1892 från Bagghemmet och blev svarvare i Långö
 Kallades alltid Sven i Svensbygd. 1912 till Svensbygd
 Tilda vävde handdukar och sålde

Sedan stod huset öde flera år och förföll. Så reparerades det, och en andra våning tillbyggdes

August Stenwall, född 2/4 1861 i Hylletofta sn och död 4/6 1949 på Björkhyddan. Gift 30/4 1887 med Kristina Karlsdotter, född 8/3 1864 i Hylletofta och död 17/1 1944 på Nyholm

Anna,	född 4/11	1894	i Hylletofta
Ture	1/12	1898	i Värnamo
Helga	21/12	1900	"
Viktor	22/3	1903	"
Otto	12/12	1908	"

1922 från Värnamo och blev maskinist vid Ohs bruks första kraftstation i Långö. 1938 till Nyholm. August flyttade 1947 till sonen Viktor, där han avled

Dottern Anna gift 25/7 1936 med Gunnar Simonsson och bodde till sist i Långö Mellangård 2:4

Sonen Thure blev elektroingenjör och flyttade 1926 till Ohs. Han har hela livet arbetat med ledningsdragningar åt Ohs bruk

Dottern Helga gift 10/12 1927 med Arvid Sandstedt och bosatt i Svensbygd

Sonen Viktor gift 22/6 1940 med Stina Karlsson i Långö Mellangård och flyttade till Björkhyddan. Han var elektriker

Sonen Otto gift 28/11 1938 med Svea Forsström och övertog föräldrahemmet 1948. Bor sedan 1955 i Långö skola, som han friköpte 1957. Har varit maskinist vid kraftverket

Ottos dotter Birgitta och hennes man Johnny har nu gamla mjölnarstugan som nyrenoverad sommarbostad
Tomten omfattar nu Långö 4:6 och 4:7

https://www.kulturgravar.se/6_06_089_13.html

